Vastaus valtuustoaloitteeseen: Maksuton aamupalatarjoilu peruskouluihin

KVALT 20.04.2026 § 23

Valtuutettu Leena Saarela / Sastamalan Vasemmistoliiton valtuustoryhmä jätti seuraavan valtuustoaloitteen:

”Valtuustoaloite: Maksuton aamupalatarjoilu peruskouluihin

Kouluikäisten aamupala jää usein kotona syömättä ja se vaikuttaa suoraan jaksamiseen ja keskittymiseen. Tutkimukset ovat osoittaneet linkin terveellisen aamupalan ja koulumenestyksen välillä, mutta kaikissa kodeissa ei valitettavasti ole samanlaisia edellytyksiä huolehtia ravitsevasta aamiaisesta. Syynä tähän ovat mm. perheen toimeentulon ongelmat, jotka ovat lisääntyneet viime aikoina huolestuttavasti. Kaikille aamupala ei myöskään maistu heti heräämisen jälkeen ja pitkälle koulumatkalle lähdetään kiireellä tyhjällä vatsalla. Aterioiden väliin jättäminen, pitkät ateriavälit tai korvaaminen epäterveellisillä vaihtoehdoilla voivat johtaa verensokerin nousuihin ja laskuihin, sekä sitä kautta väsymykseen, huonoon keskittymiskykyyn ja oppimishaasteisiin.

Aamiainen auttaa jaksamaan koulutyössä ja yhteisöllinen koulupäivän aloittaminen rauhoittaa oppilaita ja antaa koulupäivään ja -työhön hyvän lähtökohdan.

Aamupalan yhteydessä nuorisotyöntekijä, koulukuraattori, terveydenhoitaja tai kuten Mouhijärvellä kouluvalmentaja voisi olla paikalla juttelemassa nuorten kanssa.

Vasemmistoliiton valtuustoryhmä esittää, että Sastamalan kaupunki tarjoaa jatkossa perusopetuksen oppilaille maksuttoman aamupalan kouluissa. Tällä tavalla pystymme osaltamme tasaamaan oppilaiden sosioekonomisia eroja, vahvistamaan oppilaiden jaksamista, hyvinvointia ja koulumenestystä sekä rauhoittamaan koulupäiviä.

Maksuttoman aamupalan tarjoamisen vaikutuksia koululaisten jaksamiseen ja hyvinvointiin tulee myös jatkossa seurata. Tavoitteena on edistää lasten hyvin-vointia, keskittymiskykyä ja yhdenvertaisuutta tarjoamalla terveellinen aloitus koulupäivälle.

Sastamalan Vasemmistoliiton Valtuustoryhmä:

Leena Saarela
Timo Haapanen
Vesa Kervinen

Muut allekirjoittajat:
Jarkko Mäkipää
Salme Kuukka
Heljä Leppäniemi
Joe Rajala
Ulla Nieminen

Eveliina Asikainen
Mirva Iso-Kukkula”

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti lähettää Sastamalan Vasemmistoliiton valtuustoryhmän jättämän valtuustoaloitteen kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

SIVLTK 30.09.2026 § 93

Valtuustoaloitteessa esitetään maksuttoman aamupalatarjoilun järjestämistä kaikille perusopetuksen oppilaille Sastamalan kaupungin kouluissa.

Sivistyslautakunta pitää aloitteessa esille nostettuja tavoitteita lasten ja nuorten hyvinvoinnin, jaksamisen, oppimisen sekä yhdenvertaisuuden tukemisesta tärkeinä. Tutkimusten mukaan säännöllinen ja ravitseva aamupala edistää oppimisvalmiuksia, keskittymiskykyä ja hyvinvointia.

Aloitteen taloudellisia vaikutuksia on selvitetty yhteistyössä ruokapalveluista vastaavan Servin kanssa. Selvityksen mukaan aamupalan kustannus olisi nykyisellä hintatasolla 1,87 euroa oppilasta kohden. Nykyisellä oppilasmäärällä laskettuna maksuttoman aamupalan tarjoaminen kaikille perusopetuksen oppilaille jokaisena koulupäivänä toisi perusopetuksen budjettiin noin 726 300 euron lisäyksen lukuvuotta kohden. Vaikka oppilasmäärän ennakoidaan tulevina vuosina vähenevän, jäisi vuosittainen lisäkustannus edelleen merkittäväksi. Jos kaikki oppilaat eivät osallistuisi aamupalaan tai osallistuminen rajattaisiin jollakin perusteella ja kustannus vaikka jopa puolittuisi, olisi kustannus edelleen suuri. Aamupalan aikatauluttaminen koulujen arkeen kaikkina koulupäivinä toisi myös haastetta koulukuljetusten ja oppituntien aikataulutukseen ja vaatisi myös lisää henkilöstöresurssia aamupalan valvontaan. Nämä kustannukset tulisi myös huomioida budjetoinnissa ateriakulujen lisäksi.

Sastamalan kaupungin taloudellinen tilanne ja sivistystoimen käytettävissä olevat määrärahat huomioon ottaen maksuttoman aamupalatarjoilun käynnistäminen kaikissa peruskouluissa ei ole mahdollista. Aamupalan tarjoaminen ei myöskään kuulu kunnan lakisääteisiin tehtäviin.

Sastamalassa on kuitenkin toteutettu yksittäisiä aamupalakokeiluja esimerkiksi hyvinvointiviikkojen yhteydessä yhteistyössä alueen yritysten kanssa. Näistä kokeiluista on saatu myönteisiä kokemuksia. Kokeilujen tavoitteena on ollut lisätä lasten ja nuorten ja perheiden tietoisuutta aamupalan merkityksestä oppimiskyvylle, hyvinvoinnille ja jaksamiselle.

Kouluissa ja oppilashuollossa sekä kodin ja koulun välisessä yhteistyössä korostetaan edelleen säännöllisen aamupalan merkitystä osana terveellisiä elämäntapoja. Lisäksi hyvinvointityössä

ja kouluilla kehitetään aktiivisesti kouluruokailua ja sen vaikuttavuutta tavoitteena lisätä koululounaan päivittäistä ja monipuolista syömistä oppilaiden hyvinvoinnin tukemiseksi.

Edellä esitetyin perustein sivistyslautakunta ei aloita maksuttoman aamupalatarjoilun käyttöönottoa. Sivistyslautakunta katsoo valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Toimivallan peruste — Hallintosääntö 28 §

Valmistelija — Kati Heikkilä, opetuspäällikkö

Esittelijä — Sivistysjohtaja

Päätösehdotus

Sivistyslautakunta

1. päättää antaa kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle esitettäväksi valtuutettu Leena Saarelan ja Sastamalan Vasemmistoliiton valtuustoryhmän valtuustoaloitteeseen maksuttomasta aamupalatarjoilusta peruskouluihin esittelytekstin mukaisen vastauksen.
2. toteaa, että valtuustoaloite on loppuun käsitelty.

Päätös

Hyväksyttiin.

Lisätietoja — Kati Heikkilä, opetuspäällikkö, kati.heikkila@sastamala.fi, 040 6492230

KHALL 05.10.2026 § 182

Toimivallan peruste — Hallintosääntö 131 §

Valmistelija — opetuspäällikkö Kati Heikkilä

Esittelijä — Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa kaupunginvaltuustolle valmistelutekstistä ilmenevän vastauksen Leena Saarelan / Sastamalan Vasemmistoliiton valtuustoryhmän jättämään valtuustoaloitteeseen. Valtuustoaloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Lisätietoja — opetuspäällikkö Kati Heikkilä, puh. 040 649 2230

KVALT 09.11.2026
274/12.00.00/2026

Esittelijä Kaupunginhallitus

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus antaa kaupunginvaltuustolle valmistelutekstistä ilmenevän vastauksen Leena Saarelan / Sastamalan Vasemmistoliiton valtuustoryhmän jättämään valtuustoaloitteeseen. Valtuustoaloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Päätös